

Asaru plēvītes izmaiņas cukura diabēta slimniekiem

Aija Balode¹, Ēriks Elksnis², Guna Laganovska²

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Medicīnas fakultāte

² Oftalmoloģijas katedra

Ievads. Pasaulē ar katru gadu pieaug cukura diabēta slimnieku skaits. Šiem pacientiem iespējams novērot komplikācijas, kas skar multiplas orgānu sistēmas, arī acis. Sausās acs sindroma (SAS) attīstība ir viena no patoloģijām, kas varētu rasties, progresējot cukura diabētam. Agrīna SAS atklāšana un ārstēšana ļautu uzlabot pacientu dzīves kvalitāti, kā arī novērst smagāku komplikāciju, piemēram, radzenes čūlu, neovaskularizācijas, sekundāru bakteriālu infekciju, attīstību.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Prospektīvā kohortu pētījumā tika analizēti cukura diabēta slimnieku asaru plēvītes stāvokļa objektīvie un subjektīvie rādītāji. Pacientiem ar *TearLab* osmolaritātes sistēmu (*TLOS*) tika noteikts asaru plēvītes blīvums (APB) un ar Širmera I testu – reflektorā asaru sekrēcija (RAS). Tika vākta arī anamnēze par subjektīvajiem asaru plēvītes disfunkcijas simptomiem. Iegūtie rezultāti tika salīdzināti ar kontroles grupu, kurā iekļauti pacienti bez cukura diabēta.

Rezultāti. Pētāmajā grupā tika iekļauti astoņi pacienti (14 acis), viņu vidējais vecums – $70,13 \pm 9,98$ gadi, bet kontroles grupā – 35 pacienti (63 acis), kuru vidējais vecums – $75,29 \pm 9,47$ gadi.

Vidējais asaru plēvītes blīvums pētāmajā grupā bija $291,64 \pm 13,52$ mOsm/L, bet kontroles grupā – $300,12 \pm 14,56$ mOsm/L, kas neuzrādīja statistiski ticamas atšķirības starp grupām (*Independent t-test*, $p = 0,051$). Vidējā reflektorā asaru sekrēcija pētāmajā grupā bija $9,21 \pm 4,28$ mm, bet kontroles grupā – $12,14 \pm 9,77$ mm, kas neuzrādīja statistiski ticamas atšķirības starp grupām (*Independent t-test*, $p = 0,088$).

Pētāmajā grupā visiem pacientiem ($n = 8$) bija vismaz viens simptoms, kas saistāms ar sausās acs sindromu, savukārt kontroles grupā tie bija 74 % ($n = 26$) pacientu. Starp abām grupām netika novērotas statistiski ticamas atšķirības subjektīvo simptomu ziņā (*Fisher's Exact test*, $p > 0,05$).

Secinājumi. Cukura diabēta slimnieku un kontroles grupas asaru plēvītes blīvums statistiski ticami neatšķīrās, abās grupās vidējie rādītāji iekļaujas normas robežās. Lai gan neizdevās statistiski ticami pierādīt reflektorā asaru sekrēcijas atšķirības starp diabēta slimnieku un kontroles grupām, tomēr vidējie rādītāji pētāmajā grupā ir zemāki par pieļaujamo normas robežvērtību, bet kontroles grupā vidējā vērtība atbilst normai. Diabēta slimnieki ikdienā izjūt sausās acs sindroma simptomus, pat ja objektīvie rādītāji ir normas robežās.